Nro II.

# GAZETA NARODOWA
# WILEŃSKA

## ZA ROZKAZEM NAYWYŻSZEY RADY.

WE SRZODĘ DNIA 7. MAJA ROKU 1794.

*Virtus non territa monstris.*

*Z Wilna dnia 7 Maja.*

Obywatele Wojewodztwa Wileńskiego zwołani Uniwersałem Rady Naywyższey Narodu Lit: do złożenia Obrad Seymikowych w Porządku Elekcyi Delegata do teyże Rady, niemniey Generała Majora i Kommissarzów Porządkowych Cywilno Woyskowych zgromadzili się na dniu 5tym tego Miesiąca około godziny 10 z rana w liczbie dwóchset z górą na salę Zamkową, gdzie JP. Tyzenhauz Chorąży Wileński jako Prezydujący po zagajeniu podał do czytania Akt powstania Narodu Lit: Po przeczytaniu takowego Aktu Obywatele, którzy dotąd Akcessu nieuczynili, przysięgę wykonali i Akcess podpisem swoim stwierdzili, gdy zaś jednomyślność skłoniła zdanie Obywatelów Seymikujących do wyznaczenia na Funkcyą Delegata JP. Michała Ogińskiego, przeszłego Podskar: W. X Lit: a za Generał Majora JP. Korsaka Sędzie: Ziem: Wwdztwa Wileń: który dnia 3. tego Miesiąca z 9cią jazdy od siebie umundurowaney i w rynsztunek opatrzoney do Wilna przybył. Prezydujący zapytawszy się o zgodę, która była powszechna, obranych ogłosił JP. Korsak w zabranym głosie oświadczając wdzięczność swoją Województwu, tłumaczył życzliwe chęci swoje dla Oyczyzny, i ochotę z jaką się poświęca na pełnienie posługi, do którey powołanym zostaje, kończył zaś na oświadczeniu, że pomyślność Wwdztwa i dobro jego tego wyciągało, aby miało za Reprezentanta w Radzie takiego Obywatela, jakim jest JP. Ogiński. Ten zaś w krótkim, ale pełnym czułości głosie przełożywszy, że jak każda posługa dla Kraju miła jest Obywatelowi, tak naymilsza, którey jest celem zrzucić jarzmo niewoli, przywrócić Oyczyznie utraconą wolność, a współ-Ziomkom spokoyność i bespieczeństwo; oświadczył oraz, że oszczędzać nie będzie ani pracy na Obradach Publicznych, ani majątku na zasilenie Skarbu, ani krwi własney na obronę Oyczyzny, a w dowod tych szczerych chęci przyrzekł złożyć natychmiast w Deputacyi Skarbowey na gwałtownieysze potrzeby summę 118.000. Złtch Pol: Po zakończonym tym głosie nowo obrani Delegat i Generał Major przysięgę wykonali. Sessya przedobiednia zakończyła się na dobraniu Kommissarzów Wojewódzkich Porządkowych w zastępstwo tych, którzy z Składu dawney Kommissyi przytomnemi nie byli, a tegoż dnia na poobiedniey Sessyi też Kommissarze przysięgę wykonali, rozkład Osob na Kadencye nastąpił i Laudum przez Obywatelów przytomnych podpisane zostało.

W przeszłey Gazecie przez omyłkę zamiast przeczytania *Aktu Powstania Narodu Litewskiego*, przez JP. Białopiotrowicza przeszłego Pisarza Woyskowego, położone jest ogłoszenie Uniwersału. Poprawia się ta omyłka, i kładzie się co do słowa przerzeczony *Akt Powstania* w następującey osnowie:

My Obywatele Prowincyi W. X. Lit: i Mieszkańce Miasta wolnego Wilna z uwielbieniem Naywyższey Opatrzności, doczekawszy się szczęśliwego momentu Powstania Narodu, z przemocy i ucisków, któremi nas obcych Sąsiadów wprowadzone Woyska, a zdradą i dumną ambicyą małey części, niegodnych Imienia Polskiego Rodaków, obarczały, równie gorliwi, jak i Koronni Obywatele, w jednymże celu odzyskania Wolności i równości Obywatelskiey, jakoteż wszystkich tych korzyści i zamiarów, które w sobie Akt Krakowski w Roku teraźnieyszym 1794. Mca Marca 24. Dnia zawarty ustanawia, Akt jak naysolennieyszy Narodu Litewskiego z ofiarą życia i majątków, dla wspólney nas samych i Oyczyzny naszey obrony, deklarując każdego Jey, i kto nie jest z Nami, naszym jest nieprzyjacielem, a biorąc za hasło śmierć albo zwycięstwo nieprzyjacioł naszych, Akt ninieyszy uchwalamy. Do którego w oddzielnym Uniwersale stosowne ustanowiwszy Magistratury, a ich opisanie Radę Narodową Prowincyonalną i do Niey Osoby, mianowicie Jozefa Niesiołowskiego Wojewodę Nowogrodzkiego, Antoniego Tyzenhauza Chorążego Wileńskiego Prezydenta Miasta Wilna, Benedykta Morykoniego, Stanisława Mirskiego Pisarzow Litewskich, Michała Brzostowskiego Starostę Mińskiego, Dominika Narbuta Woyskiego Lidzkiego, Jozefa Paca Starostę Wileyskiego, Michała Grabowskiego Koniuszego Litewskiego, Stanisława Wołłowicza Podkomorzego Rzeczyckiego, Tomasza Wawrzeckiego ex-Chorążego Litewskiego, Mikołaja Chrapowickiego Marszałka Orszańskiego, Walentego Goreckiego Woyskiego Wileńskiego, Benedykta Karpia Chorążego Upitskiego, Michała Straszewicza Marszałka Upitskiego, Jozefa Kociełła Pułkownika Woysk W X. Litewskiego, Kajetana Nagurskiego Chorążego Powiatu Szawelskiego, Wiszniewskiego Podkomorzego Preńskiego, Mikołaja Morawskiego ex-Pisarza Woyskowego, Tadeusza Wysogierda, Aloizego Sulistrowskiego ex-Pisarza Lit: Samuela Korsaka, Jgnacego Giełguda ex-Strażnika Litewskiego, Xiędza Marcina Poczobuta Rektora Akademii, Xiędza Karpowicza Professora Akademii Litewskiey Wileńskiey, Jerzego Białopiotrowicza, Chle-

wińskiego Generała Majora W. W. X. Lit: Romualda Giedroycia Generała Majora, Jasińskiego Pułkownika i Kommendanta Miasta Wilna, Antoniego Lachnickiego Vice-Prezydenta Miasta Wilna, naznaczamy, którzy nayrmniey w liczbie pięciu zebrani, Osoby do innych Magistratur Rządowych nominować, i do każdey z pomiędzy siebie jednego przynamniey przeznaczyć nieodwłócznie obowiązani będą. A zatym zatrzymuiąc tym czasem, wszystkie Magistratury Rządowe i Sądowe, w Aktualney ich exekucyi, przysięgę wierności Oyczyźnie naszey na Rynku Publicznym zgromadzeni wykonaliśmy i rękoma naszemi podpisaliśmy: Działo się dnia 24. Kwietnia 1794. Podpisow znayduje się 2,328.

*Rota Przysięgi.*

„ My NN. przysięgamy Panu Bogu Wszech„ mogącemu w Tróycy S. Jedynemu, jako „ Oyczyźnie życiem i majątkiem naygorli„ wiey służyć będziemy, Władzom Aktem „ Powstania Narodu ustanowionym, naywier„ niey posłusznemi będziemy i to wszystko „ co z nas należeć będzie do mocy obro„ ny ninieyszego Aktu powstania Narodu „ gorliwie i poczciwie dopełnić nieomieszkamy, a co nam od Władzy któreykol„ wiek z ninieyszego Aktu będącey powie„ rzonym zostanie, nietylko sekretu docho„ wamy, ale też w całym powstaniu na„ szym nigdy partykularnego względu, lecz „ ogólne dobro Kraju mieć będziemy, tak „ nam Panie Boże dopomoż i niewinna mę„ ka Syna Jego.

Dla obfitości już materyi w naglących urządzeniach Naywyższey Rady, które interessują Powszechność, Redakcya Gazety Narodowey w przeszłey Gazecie uchybiła obszernieyszego doniesienia o dniu tryumfującey sprawiedliwości, co teraz nagradza, że dnia 25. Aprila, to jest nazajutrz po uroczystym Akcie Powstania Narodu, Sąd Kryminalny naprzód zatrudnił się processem Szymona Kossakowskiego arbitralnie przywłaszczającego sobie tytuł Hetmana. Nieszczęścia, które ręką zdraycy na Kray rzucone, chytrym językiem i przywłaszczoną władzą utrzymywane były, dostarczały nieprzebranych dowodów na potępienie jego. W dotykalnych więc występkach uformowano nieodwłócznie punkta oskarżenia, przeciwko którym gdy nic w obliczu Narodu powiedzieć niemiał, ferowany został Dekret. Zatym o godzinie 2. z południa prowadzony Zdrayca z Cekauzu Zamkową Ulicą pod strażą liczney Kawaleryi i Jnfanteryi kwadrat formujący w Karecie parokonney, mając przy niey Officerów na Koniach z wymierzonym do siebie pistoletem: zatrzymany został przy Hauptwachu obok wystawioney szubienicy; gdzie znalazłszy woysko w kilku linijach uszykowane, pod bronią, przytomne wszystkie Magistratury, i niezliczony tłum ludu w przykładnym ucisżeniu upragnionego czekający końca, słuchał Dekretu przez Publicznego Jnstygatora czytanego w tey osnowie:

*Działo się w Wilnie*

Roku Tysiąc Siedmset Dziewięćdziesiąt Czwartego, Miesiąca Kwietnia, dwudziestego piątego Dnia.

W Sprawie Urodzonego Gaspara Elsnera Instygatora Publicznego, przeciwko Szymonowi Korwinowi Kossakowskiemu popartey; Sąd Kryminalny nieznayduiąc dotąd w Historyi Polskiey podobnego przykładu tak szkaradney zbrodni, jaką popełnił Szymon Korwin Kossakowski, wykraczając przeciw Oyczyźnie swojey, gdy w Roku Tysiąc Siedmset Dziewięćdziesiąt wtórym naszedłszy na Kraje Rzeczypospolitey z Woyskiem Rossyyskim jako Generał częścią tegoż Woyska kommenderujący, w duchu Spisku Targowickiego, assystując zagranicznego Dworu intrygom i przemocy, dla zrzucenia Konstytucyi Narodowey, użył tegoż gwałtu z pogardą wszystkich Praw Polskich na dogodzenie dumney wyniosłości swojey, a wsparty siłą oręża Nieprzyjacielskiego, w Mieście Wilnie tytuł Hetmana Polnego Litewskiego na ów czas przez Konstytucyą zniesiony, jakby z woli Narodu sobie oddany, bezczelnie przywłaszczył, i w tym połączeniu Buławy Polney z Generalstwem Woysk Rossyyskich, pustosząc Prowincyą Litewską, a prześladując niewinnych, tylko od niego nienawidzianych Obywateli, prywatnemi rozkazami swojemi więzić, innych zaś gwałtem do przysięgi na tenże spisek Targowicki przymuszać poważył się; potym zagarnąwszy władzą nad Woyskiem Litewskim, pieniądze ze Skarbu Publicznego za Sancytami Spisku Targowickiego, a z Kass Woyskowych za Ordynansami własnemi do swojego zabierał użytku: takiego zaś rodzaju występki dla poskromienia zuchwałych Oyczyzny zdraycow; ponieważ bez sprawiedliwey kary zostać niepowinny; zaczym Sąd Kryminalny wspomnionego Szymona Kossakowskiego niegodnym Czci, Sławy dobrey i życia uznawszy, jako zdraycę Oyczyzny winnym śmierci przez szubienicę bydź sądzi, a majątek jego na Konfiskatę do Skarbu Rzeczypospolitey deklaruje; wykonanie zaś swojego Dekretu natychmiast po przeczytaniu na Rynku publicznym pod nayściśleyszym dozorem i bacznością Kommendanta Garnizonu Wileńskiego poleca, a exekucyą Konfiskaty majątku, władzy, do którey to przynależy, mocą tego Dekretu oddaje.

*Dominik Narbutt Woyski Pttu Lidz: jako Prezydujący Kajetan Nagurski Chor: Zmud: Tadeusz Wysogierd, Samuel Korsak Pułkow: W. Litt: Antoni Ferdynand Borzymowski Rotm: Kaw: Nar: W. X. Litt: Jerzy Białopiotrowicz. Ludwik Wiażowski. Tadeusz Mordas.*

Po przeczytaniu wyroku, prosił przytomnego Xiędza Bernardyna o Spowiedź, którą odprawiwszy i udysponowawszy się na śmierć, wysiadł z Karety i pod Szubienicą stanąwszy, zaczął kilka słów, przestrzegając że dał ordynanse Pułkowi Baranowskiego przeciwko powstaniu Narodu. O czém już wiedziano.

W tym we wszystkie bębny uderzono, Kat odbył swoję powinność, a głos oswobodzonego ludu wołającego: *Niech żyje Rzplita!* cały Rynek i Ulice napełnił. Wisiał złoczyńca do godziny 7 wieczorney. Lud się zchodził i przypatrował i dając do zrozumienia, że nawet i martwym zwłokom ledwie niekażde serce coś do wymówienia miało. Nastatek zdjęte ciało przez sług Katowskich pod Szubienicę za Miasto na karach wywiezione. Taki był koniec wyrodnego rodaka.

*Dalszy ciąg z Dziennika Rady Naywyższey.*

Dnia 2 Maja Rada Narodowa rekwiruje natychmiast od Obywatelów i wszelkiey natury Dóbr Possessorów w kilkunastu milach od Wilna odległych, ażeby wszystkich Strzelców puszczowych w Strzelby, Ołow, Proch

i przynamniey tygodniową żywność opatrzonych w gotowości na zawołanie Kommendy mieli, a o tym jak naydzędzey z wyrażeniem liczby, i nazwisk Raporta Radzie N. pod nayfurowszą karą za niepostuszeństwo przysyłali.

Chcąc mieć nayrychley Gwardyą Miasta Wilna we wszelkie potrzebne Rekwizyta opatrzoną, a Rzemieślnikom około nich pracującym pewną zaręczyć zapłatę, Rada N. dozwala otworzyć Księgę na Ratuszu Mieyskim, w którey każdemu Rzemieślnikowi to, co się należy po obrachunku przez Cechowych starszych uczynionym, zapisano będzie. Część należności wraz, a reszta potym ze Skarbu Publicznego opłacona zostanie. Tegoż dnia Officyerowie od bywszego Hetmana Kossakowskiego wzięte Patenta w Kancellaryi Radney składają.

Dnia 3go Maja przybywają dway Delegowani do Składu Rady, jeden z Powiatu Lidzkiego JP Jgnacy Kostrowicki, drugi z Miasta Wilna JP. Wincenty Minkiewicz, prezentując Akta Elekcyi swojey. Rada przyymując ich do Grona swego, Akcessa z podpisami Obywatelow w Kancellaryi składać zaleca.

Nim z Naywyższym Naczelnikiem Siły Zbroyney Tadeuszem Kościuszko, znoszenia się otworzona będzie sposobność, tymczasem Rada Narodowa całą siłę swoją zbroyną pod Naywyższe Naczelnictwo tegoż JP. Kościuszki poddając, za Generalnego jey Kommendanta JP. Jakuba Jasińskiego Pułkownika Korpusu Jnżenierow Litewskich ustanawia, znoszenie się z Naywyższym Siły Oboyga Narodow Naczelnikiem, i uległość onemu zastrzega Władzy Panu Jasińskiemu powierzoney, natychmiast publikatę nakazuje, a dla łatwieyszego z Radą przez Rapporta kommunikowania się i wszelkich rozrządzeń wojennych obserwacyi JJ. PP Niesiołowskiego Wojewodę Nowogr: Kociełła Pułkown: i Giedroycia Gener: Majora Kollegow swych dodaje.

W tym dniu przybył od Powiatu Preńskiego JP. Mineyko Delegowany z Akcessem do Aktu powstania Narodu stosownym.

Rada N. znaydując Stan Kassy Rzpltey gwałtownym teraźnieyszym potrzebom nieodpowiedający, gdy Oyczyzna, Woyskiem Rossyyskim najechana, woła o ratunek Woyska Krajowego, i wszystkich sił Narodu ku swojey obronie, a Podatki i Ofiary Obywatelskie w duchu gorliwości czynione, nie są dostarczające do objektu oczyszczenia Krajü z woysk obcych, do postawienia Rzpltey na stopniu wolności, samowładztwa i niepodległości, słowem do skutku zamiarow Aktem powstania Narodu w Krakowie dnia 24. Marca 1794 Roku objętych, Rada N. w całey rozciągłości sposobow jakie ku temu wielkiemu celowi zażyte bydź mogą, pracując, postanowiła otworzyć Xięgę dobrowolney pożyczki, zaręczając wszystkim Obywatelom, iż ktobykolwiek Kapitał w Skarbie Rzpltey na umówiony procent chciał lokować; takowy procent, jako i sam kapitał, w terminie odbierze, a tych summ Skarbowi Publicznemu pożyczyć się mającycli, na wszelkich funduszach Narodowych aktualnie znaydujących się i bydź na potym mogących, bespieczeństwo zapisane znaydzie

Dnia 4. Maja Rada N. powodowana ufnością w gorliwym Obywatelstwie i znajomości sztuki wojenney JP Chlewińskiego Generała Majora, Aktem powstania Narodu w Skład Rady wchodzącego, tak dla ułożenia operacyi wojennych, jakoteż naradzenia się w okolicznościach nadeyść mających planow JP. Tadeusza Kościuszki Naywyższego siły zbroyney O. N. Naczelnika, chcąc mieć w Kole swoim przytomnego, tegoż JP. Generała Majora Chlewińskiego, wzywa Go nayrychley do tey Stolicy, a do odebrania przysięgi od Dywizyi woyska pod Kommendą jego będącey, JJ. PP. Giedroycia Gener: i Morawskiego ex Pisarza Woysk: deleguje. Gdy zaś z odebranych od JP. Chlewińskiego Rapportow, miała sobie przez Deputacyą Bespieczeństwa Publ: doniesione, że JP. Baranowski Pułkownik do Związku powstania Narodu niechętnie się łączy, i że JP. Brygadyer Kossakowski z chęcią łączenia się do pomienionego Aktu i wykonania przysięgi czyni oświadczenie; Rada N. wraz z Deputacyą Bespieczeństwa Publ: pierwszego aresztować natychmiast, a od drugiego mocnieyszych nad samo oświadczenie potrzebując dowodów, zabrania onemu Kommendy, i aby zawsze pod bacznością JP Chlewińskiego zostawał, zaleca. Deklaruje oraz ażeby w okolicach Janowa, Gegużyna, i Lukoń, mieszkających Burlakow wznoszenie się w teraźnieyszym czasie za niebespieczne uważane, tenże JP. Chlewiński wyexaminowawszy, winę i zamysł przeciwko Narodowi dokonywany, śmiercią szubieniczą ukarał, przeciwnie zaś dobry zamiar potwierdził, i przysięgę na wierność Narodowi, za zniesieniem się z Delegowanemi od Rady Kollegami przyjął.

W tym dniu Rada N. odbiera Rapporta jeden od Deputacyi Skarbowey, że Ofiary Obywatelskie do ninieyszey daty wynoszą 199 643 Złł: Pol: i groszy 19 drugi od Kommissyi Porządkowey Pttu Wiłkomirskiego, o zafundowaniu się teyże i exekucyach Oney do Aktu powstania Narodu stosownych

Dnia 5. Maja JP. Rafał Godebski czyni ofiarę Obywatelską, oddając dwóch Szlachty od siebie ugodzonych z Końmi do Brygady drugiey, złożywszy na umundurowanie trzysta Rubli, przyrzeka przez ciąg woyny własnym kosztem onych utrzymywać. Rada N. to z wdzięcznością przyymując, uskutecznienie Deput: Bespieczeństwa Publ; poleca.

Tegoż dnia dochodzi Rapport od JP Chlewińskiego Generała o uczynioney w sprawie P. Baranowskiego Pułkownika i ułku 3go Inkwizycyi. Na uczynione zaś doniesienie przez delegowanego z Pttu Lidzkiego JP. Kostrowickiego, Rada N Stanowi, ażeby summa od Moskalow dla Obywatelów Pttu Lidzkiego za Furaż do podziału złożona, sposobem pożyczenia do Skarbu Rzpltey wniesioną została.

*Szósty Uniwersał od Rady Narodowey, Sposób Prędkiego Uzbrojenia.*

Wszystkie Województwa i Powiaty jakoteż Xięstwo Żmudzkie obrać u siebie mają każde gdzieby dotąd obrani nie byli, Obywatela z cnot i Męstwa zaufanego, służbą aktualną Zagraniczną nieobowiązanego, a naybardziey znajomość Woyskową, ile bydź może mającego Kommendanta, czynem żadnym i urzędowaniem w Spisku Targowickim niebyłego, a ci wybrani respective swoich Województw i Powiatow Kommendanci, tytuł Generałow Majorow i naywyższą mieyscową Kommendę mieć będą, którzy dobrawszy sobie Rotmistrzow Parafialnych, a ci znowu z woli Ludu Dziesiątnikow osiadłych, przystąpią do uzbrojenia rychłego wszystkich, którzy tylko zdatni będą do boju, opatrzywszy każdego w Broń ognistą, albo w taką jaka się znaleźć

wygotować będzie mogła jako to dzidy, kosy ſtorczem oſadzone, Siekiery, torby do zabrania kilkadniowey żywności, Naczynia do wody i t. d. liczbę takowego Ludu zbroynego ſpiſać będą winni.

Szlachta zaś, Dziedzice i Poſſeſſorowie lub ich Rządcy Konno uzbrojeni z Szablami i Pikami Kommendantowi w uzbrojeniu Ludu dopomodz, i na ich czele ſtawać obowiązani będą, tym czaſem zaś wſzyſtko co do oporządzenia tegoż uzbrojenia Ludu należeć będzie, przygotować mają.

*Urządzenie.*

Lud takowym ſpoſobem uzbrojony, zoſtanie w Domach przy robocie i powinnościach ſwoich Rolniczych, we dni zaś Święte tylko porządnie ciągniony będzie do Chorągwi w Kościele Parafijalnym lub pobliżſzym podług urządzenia Kommendanta złożony, gdzie po Nabożeńſtwie wkładać ſię i wzwyczajać będą do ſzyku regularnego, i porządnie przy Dzieſiątnikach do Domu powrócą dla roboty.

Po Miaſtach zaś częſtſze takowe excercunki robione będą. Naypierwſzą zatym powinnością będzie Generałow Majorow i jego Podkomendnych poſtrzegać tego, aby Ludzie bezpotrzebnie od Roli odrywani nie byli, dla czego Dzieſiątnicy ſwoim Rotmiſtrzom, a Rotmiſtrze Generałom Majorom Raporta podług potrzeby oddawać mają, do żadnych zaś poſług prywatnych ani Generał Major, ani Rotmiſtrze Ludu zażywać pod karą z Rygoru Woyſkowego wynikającą nie będą mogli. Tak przygotowany Lud będzie miał w gotowości Młodzież od Lat Ośmnaſtu do Lat Czterdzieſtu piąciu do zaſilenia w każdey potrzebie Woyſka Liniowego, a Szlachta na pierwſzą Rekwizycyą do Kawaleryi przyłączona, Jazdę Narodową Zbroyną formować będzie.

*Zażycie Ludu Zbroynego.*

Ponieważ Woyſko Regularne Krajowe ma ſię poſuwać ku Granicom dla oczyſzczenia Kraju od Nieprzyjacioł i odporu na Pograniczu przeciw wſzelkim wpadnieniom Woyſk Nieprzyjacielſkich, zoſtawiwſzy potrzebne Kommendy w Miaſtach Rzpltey dla formomania nowych Batalionow, dla Straży Magazynow i przewozu onych do Armii Główney, przeto Lud zbroyny Mieyſki zaſtępować będzie, Garnizony, Miaſt ſwoich, Lud zaś Wieyſki, który nie będzie mógł bydź dłużey oddalonym od Domow, jak tylko na kilkodniową żywność, poruſzonym zawſze będzie w przypadku zbliżonego Nieprzyjaciela lub niebeſpieczeńſtwa dla Armii, Szlachta w ówczas będąc konno uzbrojona w Piki i Szable, użyta takoż będzie na ſkuteczną Oyczyzny ſwojey obronę.

Wſzyſcy Generałowie Majorowie Wojewódzcy i Powiatowi z ſwoimi PodKommendnemi Rotmiſtrzami, jak nayściśley karność i ſpokoyność pod Rygorem Woyſkowym mają zachować; gdy Woyſko Krajowe Regularne przez które Województwo lub Powiat przechodzi, albo gdy napotym Dyslokacyą Dywizyow, Brygad, Pułkow i Regimentow mieć będzie, każdy w ſwoich Wwdztwach i Powiatach reſpective Kommendom Woyſka regularnego ſubordynować ſię i do nich oſtanie aktualnym i wielości Głów Ludu uzbrojonego Rapporta oddawać będą powinni, a ponieważ naywyżſza Rada Narodowa pod Generalnym Naczelnictwem Siły zbroyney Oboyga Narodow JP. Tadeuſza Kościuſzki Generalnym Kommendantem Woyſka W. X. Litt: i całey ſiły Zbroyney Prowincyi naſzey Jakóba Jaſińſkiego Pułkownika Jnżenierow Litewſkich uſtanowiła, przeto jakie wſpomniony Kommendant Generalny oſobne od ſiebie tymże Generałom Majorom Wojewódzkim i Powiatowym doſyłać będzie Inſtrukcye i roſkazy ſzczególne, tym nayściśleyſzą uległość i poſłuſzeńſtwo zalecamy: a Kommiſſye Porządkowe i Zwierzchności Mieyſkie wſzyſtkie rekwizycye tegoż Kommendanta do ſiebie czynione ułatwiać i onym zadoſyć czynić powinne będą bez naymnieyſzey zwłóki.

*Wzywanie Obywatelów do doſtarczenia Koni dla Woyſka jak nayprędzey czy w ofierze czyli też za gotowe pieniądze.*

Słyſzy Publiczność cała z przeſtrachem i drżeniem, co wyrabia dzikość okrutnego Moſkwicina: zrabowany Merecz, Orany i trakt cały ogniem i mieczem, mieſzkańce po Dworach kłóci, rznięci, paleni, Kościoły święte złupione, zdarte, zprofanowane, Nayświętſze Ołtarza taiemnice od Kozactwa wyrzucane i deptane w Mereczu, Oranach, w Szczuczynie i innych mieyſcach! naygodnieyſi Obywatele złupieni z Koni, z Srebra, z Sukien, ze Zboża, z Bydła, płeć Niewieścia ſromotnie gwałcona, a potym mordowana ſtraſzliwie, dziatki zabijane niewinnie! Obywatele ocućcie ſię przebóg z tey nieczułości! przykładaycie ſię przebóg do ratunku wſpólnego!

Woyſko zruynowane jeſt w wielu Pułkach bez koni, bez wozow ammunicyynych. Nie znayduje Deputacya Opatrzenia ſpoſobu prędkiego ich wſpomożenia, a trzeba gwałtownie ratunku palącym ſię na około Wſiom i Miaſteczkom, łzy niewinne o pomſtę do Nieba wołają, jęczenia i wołania żałośne zgubionych mieſzkańcow, ſerca wſzyſtkich przenikają, krew rozlewana, płacz nad nędzą i ucifkiem ludu z oczu wyciſka; pomożcie przebóg Obywatele! wołamy do Was z temi nieſzczęśliwemi zgubionemi Ludźmi, weyrzycie na łzy, na krew, na płacz i jęczenia; w tym duchu Deputacya Opatrzenia, zaklina i proſi wſzyſtkich aby ktokolwiek ma Konie do jazdy, czy pod Kawaleryą, czy do Wozow i Armat zdatne, przyſtawił je do Wilna czym prędzey, a to do Gościnnego Domu, gdzie od Delegowanych na to cena umówiona i opłacona będzie, o doſtawienie tylko jak nayprędſze wſzyſtkich obliguje i upraſza. Ktoby zaś z miłości Oyczyzny w ofierze raczył przyſtawić, proſi Deputacya, aby to czym prędzey dla ratunku ginących Obywatelow, litościwa i czuła Publiczność, wykonać raczyła.

*Kontynuacya Ofiar Obywatelſkich porządkiem złożenia.*

| | C, Złł: | Złote | Gr |
|---|---|---|---|
| JP. Anna Gorecka Woyſka Wil; - - | 50 | | |
| Kahał Wileńſki. - | | 25,000 | |
| JX. Marcin Poczobut Rektor Szkoły Głł; - | 500 | | |
| Daniel Paſzkiewicz - | | 1,000 | |
| Michał Straſzewicz Mar: Upitſki, - - | | 2,000 | |
| Michał Złotogurſki - | | 1,000 | |
| Felicyan Jankowſki - | | 200 | |
| Joachim Abramowicz | 200 | | |
| JX. Wrobſewſki Kazn: Kat: | | 400 | |
| Xiądz bez Imienny w Dyecezyi Wileń: - | 30 | | |
| Wincenty Marewicz - | | 23 | |
| Anna Korytowſka - | | 6 | 20 |
| Bogumiła Szczęſnowiczowna. - - | | 6 | 20 |

Anna Horainowa cztery Puſzki Gotowalniowe z nakrywkami, Miednicę i Nalewkę Srebrne wyzłacane. Tomaſz Stetkiewicz Kubek i łyſzkę ſrebrną. Oſoba bez Imienna Zegarek złoty, ſztućczyk i kolczyki.

Nro II.

# DODATEK
## DO
# GAZETY NARODOWEY
## WILENSKIEY.

*WE ŚRZODĘ DNIA 7. MAJA ROKU 1794.*

### *Z Warszawy 25 Aprila.*

W dniach odrodzenia się uciśnioney wolności, 17. i 18. tego Miesiąca oczyszczona jest ta Stolica od nieprzyjacioł Oyczyzny. Nim zupełne i dokładne opisanie tych sławnych akcyi przez szczeguł nastąpi, kładziemy tym czasem Odezwę JP. Zakrzewskiego Prezydenta Warsz: = Do Ludu Wolnego Rada zastępcza tymczasowa pod Naczelnictwem Tadeusza Kościuszki, uwiadamia Publiczność, iż ten Duch Męstwa i odwagi, który unieśmiertelnił Obywatelów w Warszawie, już w różnych stronach Kraju ożywia Polaka. Miast Mieszkańce i Wieśniaki bezbronne, zapalone zemstą i rospaczą ścigają po Kraju rozproszonego nieprzyjaciela.

Magistrat Radzimiński zachęcony przez Podpułkownika Sokolnickiego napadłszy na znaczny Tabor nieprzyjacielski, zabrał Powozków 18. a na placu położywszy niemałą liczbę, 26. niewolnikow tu do Warszawy przyprowadził.

Obywatele Miasta Tarczyna odpędziwszy od Taborow Konwoy kilka wozow z rekwizytami do Kommissyi Porządkowey tuteyszey przyprowadzili i szpiega w drodze przejętego; powszechne zaś wiadomości dochodzą, iż Wieśniacy obronnie stawają po wsiach i furażowania nie dozwalają.

Woyciechowski Rotmistrz, wysłany z Kommendą za Wisłę poszedł aż do Nowego Dworu, gdzie się Wisła z Narwą styka. Uciekającego za Narew nieprzyjaciela doścignąć nie mógł, rzucił postrach na stojącą Kommendę Moskiewską za Narwą. Ocalił Kasse Rzeczypospolitey, przeszło trzydzieści tysięcy Złotych Polskich wynoszącą, i tę do Warszawy pod konwojem przysłał.

Pułkownik Kwaśniewski, Kommendant nowo zaciągłych wymaszerował blisko w trzysta ludzi na Pragę, ztamtąd ku Karczewiu maszerując w okolicach rozproszonych i rabuiących Kozakow ściga.

Kommendant Vice-Brygadyer Dąbrowski między Tykocinem i Zambrową, zabrał sześć wozow Moskalom z pieniędzmi i płótnem, tudzież jednego Officyera i ludzi dziesięć.

Z ostatniego jeszcze Rapportu od Rotmistrza Woyciechowskiego dowiadujemy się, iż pod sam Nowy-Dwor przystąpiwszy odparł dwie armaty, które nieprzyjaciel chciał sekretnie przeprawić.

Dnia dzisieyszego przybył tu osobiście Kajetan Ożarowski, Brygadyer Kawaleryi Narodowey, i uczynił Rapport, iż Brygada Jego, z 1050 głów złożona stanęła na noc w Stanisławowie, tudzież z Podpułkownikiem Kijeńskim 250. Fizylierow, Woluntaryuszow 40. z Armatami dwiema w ofierze przez Starzeńskiego, Stę Brańskiego danemi z nim przybyło. W czasie marszu swego, na Ławizye pomnieysze nieprzyjaciela napadłszy, poraził i 50. w Niewolą zabrał, między któremi pięciu Officyerow, których tu do Warszawy prowadzi, prócz tego przejął Kuryerów sześciu Officyerów wysokiey Rangi, to jest: Podpułkownika Stakelberga, Majora Switenow z Pułku Baura, Jgelstroma Porucznika, Stryka Kapitana, i Medena, Obywatela Kurlandzkiego. A ponieważ w Marszu odebrał Ordynans od Mokronowskiego, Kommendanta, ażeby wysłał Kommende pod Karczew, przeto dopełniając takowy Ordynans wykommenderował Szwadron jeden na dosarcie.

Major z Regimentu Fizylierow Szuszkowski, w Sielcach na konsystencyi będący, który przez gorliwość swoją do Woyska Naywyższego Naczelnika ciągnął, odebrawszy wiadomość o zaszłey Rewolucyi w Warszawie tu swóy marsz obrócił, i na Pradze z Kommendą stanął.

Przyjachał JP. Rupelski Kuryerem wysłany dnia 18 Kwietnia z Krakowa od Tadeusza Kościuszki Naczelnika siły zbroyney z zacheceniem, abyśmy prowadzeni przykładem Województwa Krakowskiego nieprzyjaciela w Stolicy pokonali. Odebrał już w tym czasie od nas wiadomość, żeśmy jego uprzedzili życzenia. A gdy JP. Sierpiński wysłany Kuryerem do Tadeusza Kościuszki Woyska, wrócił się na dniu dzisieyszym, trzeba wiedzieć Publiczności, iż do Armii Naczelnika siły zbroyney nie dojechał.

Nayważnieyszą atoli wiadomość już w samey wieczorney porze odebrała Rada z Litwy, przez Kuryera Chreptowicza z adressem do Tadeusza Kościuszki, lub pod jego niebytność Kommendę mającego w Warszawie przywiezioną, iż Prowincya W. X. Lit: przykładem Prowincyi Koronnych w przytłumieniu przemocy nieprzyjacielskiey zagrzana, już zbroyną siłą, związek wcielający się przedsięwzięła, o szczegułach którego i pomyślnym powodzeniu Rada niebawnie Prześwietne Obywatelstwo uwiadomić będzie miała ukontentowanie.

Dan w Warszawie dnia 28 Kwietnia Roku 1794.

(L.S.) J. WYSSOGOTA ZAKRZEWSKI,
*Prezydent Miasta Warszawy.*

### *Z Warszawy 29 Kwietnia.*

Warszawa się wewnątrz i zewnątrz uzbraja. Wewnątrz zaciąg woyska idzie bez oporu, zewnątrz to jest za miastem tysiące tak sypaniem szańców zatrudniają się. Ofiary dobrowolne Obywatele hoynie znoszą. Woysko Moskiewskie rozproszone i dezorganizowane zbiera się w Magnuszewie pod Kommendę Generała Nowickiego, a że uchodzą w nieporządku z Karczewa, pozostały więc tam ich magazyny i różne wojenne rekwizyta: Na zabranie tego wszystkiego i zwiezienia

do Kommissoryatu, zostały wysłane Wiłką łyżwy pod Karczew. Naypóźnieysze wiadomości donoszą także, iż Moskale stojący łącznie z Prusakami za nowym Dworem, rozłączyli się tak, że Korpus niedobitych Moskalow do Zegrza w Łęczyckie ciągnie. *Z woli Rady Zastępczey Tymczasowey dla wiadomości Publiczney.* Dnia 25 Kwietnia odebrała Rada rapport od Andrzeja Kazanowskiego Pułkownika Siły Zbroyney Nar: od Jana Stryjeńskiego Szeffa Gward: Konney Litt: i innych Obywatelow w Zabludowie dnia 24 Kwietnia datowany, którym donoszą iż zagrzani przykładem gorliwych Obywatelow, wzięli przed się determinacyą uczynienia Aktu Powstania Narodu pod Naczelnictwem Tadeusza Kościuszki. Azulewicz Pułkownik do Sokołki przymaszerował dla osłonienia Pułku 2giego pierszego tam konsystującego Jak Pułk Bielaka, także się złączy oraz wielu cnotliwych codzień przybywających, należy się spodziewać dość mocnego Korpusu, który Rada postanowiła wspierać. O skutkach uwiadomi Publiczność.

26. Kwietnia przesyłając Rada do Litwy 4. sztuk Armat i ammunicyą z Officyerem i Kanonierami, gdy rychłe ich dóyście na przeznaczone mieysce jest objektem ważnym, zaklina wszystkich na miłość Oyczyzny, aby prędkim dostarczaniem koni ten transport ułatwiali. ( *Z Gazety wolney Warszawskiey num: 20. pierwszy nie doszedł.* )

*Działo się na Sessyi Sądu Subordynacyi Woyskowey W. X Litt: w Wilnie w Pałacu Rzeczypospolitey Massalskich zwanym Roku Tysiąc Siedmset Dziewięćdziesiąt Czwartego Maja Szóstego Dnia.*

Sąd Subordynacyi Woyskowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego wchodząc w rozpoznanie występku, Jana Losso'a o rabunek w Rakanciszkach z Maciejem Butkiewiczem, Obywatelem Wileńskim, w Dniu trzydziestym Kwietniu Roku teraźnieyszego dopełniony, obwinionego, w rzeczy, tylko co do Jana Lossona, jako Gemeynę w Chorągwi Skarbowey W X Litt: służącego, od Deputacyi Bespieczeństwa Publicznego, Rezolucyą na Sessyi Dziewiętnastey poobiedney dnia czwartego Maja wypadłą do swojego Sądu odesłaney, z uwagi iż lubo takowego rabunku w examinie przez Deputacyą Indagacyyną, Dnia trzeciego Maja z siebie czynionym sam niewypiera, i nadto wyznawaniami innych takowey akcyi przytomnych ten jego uczynek wyswieca się, przeto podług Artykułow Woyskowych, mianowicie Trzydziestego Siódmego i Trzydziestego Osmego. Gdy jeszcze ten występek, w czasie aktualney Woyny, był dokonanym, śmiercią karanym bydźby winien: jednak, kiedy rzeczony Gemeyna Losson w obronie swojey przywiodł. że w ich Chorągwi Skarbowey Artykuły Woyskowe nie bywają nigdy czytanemi, z tego zatym szczególnie powodu, i to na ten raz tylko, na karę biegania dwónastu razy podwóynych, przez Dwieście Ludzi osądza, Exekucyą takowego Dekretu, w następujący Piątek, to jest dnia dziewiątego præsentium publicznie w Rynku Miasta Wilna Kommendzie Garnizonowey polecając. A po odebraney karze takowey aby wspomniony Losson był do którego Reymentu w służbę aktualną wziętym determinuje. Zaś ku Publiczney wiadomości i ostrzeżeniu powszechnym, o niegodziwości takowego występku w napadaniu na Domy Obywatelskie, i rabowaniu onych, oraz o karze śmierci za dopuszczenie się tey zuchwałości, nastąpić powinney ninieyszy swóy wyrok, w Garnizonie przez Bemben, i po Kraju przez Gazety ogłosić przeznacza.

*Jerzy Grabowski Gen: Deputacyi Bespieczeństwa wyznaczony Prezydujący. Felix Gurzyński Regim: 7mego Pułkownik Sędzia, Józef Benedykt Billewicz Regent Woyskowy W. X. Litt: Sędzia, Franciszek Górski bywszy Kommissyi Woyskowey Sekretarz Sędzia, Antoni Porębski Kapitan Audytor Artyl: Litt: Sędzia. Raymund Wirpsza Oberbombardyer Artyl: Litt: Sędzia, Augustyn Kimbar Bombardyer Artyl: Litt: Sędzia.*

JP. Jasiński Kommendant tymczasowy Siły Zbroyney W. X Litt: w pierwszey odezwie oświadcza nie pierwey broń złożyć, aż ziemia Litewska zupełnie od obcego żołnierza oswobodzoną będzie, rangi Woyskowe zatrzymać i nagrody prawdziwey zasłudze i męstwo oddawać: a imieniem ocalenia Oyczyzny obowięzuje wszystkich Obywatelow Woyskowych i Cywilnych, aby na ten raz poświęcili miłość własną w postrzeganiu rang i urzędow swoich. Różnica nasza niech będzie męstwo i cnota. &c. W drugiey odezwie zaleca zjazdy nayrychleysze do Miast Powiatowych na wybranie godnego ufności Męża, którego Generałem Powiatowym potwierdzić ma, a ten Generał obwieszczenie wydadź powinien, aby się cały lud wedle możności uzbroił: ażeby z każdych 5 Dymow człowiek jeden jak nayśpiesznìey z bronią, jaką ma i żywnością na dni 15 do Miasta przybywał, a każdy konny prócz żywności ma okazać w Kommendzie przed zapisaniem się Złł: 20, które zaraz na opatrzenie swoje w Kommendzie złoży, każdy pieszy rubli 2. do Kommendy ma oddadź. Officyer konny jazdę, piechotny piechotę pod Zwierzchnością Generała Powiatowego ćwiczyć będzie, &c.

## *WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.*

*Ze Lwowa 31. Marca*

Armowanie się Moskalow przy Kamieńcu Podolskim z jedney strony, a z drugiey Tureckie około Chocimia oczywiście dają poznawać o bliskich bardzo Krokach nieprzyjacielskich między Portą i Rossyą. Twierdza Kamieniecka obwarowana jest nowym baltyonem. ( *Z Gazety Królewieckiey* ).

*Z Frankfortu nad Menem 2. Aprila.*

Teraźnieysze procenta Kupieckie pomimo innych domysłów, spodziewać się nam każą bliskiego pokoju między Cesarzem Jmcią i Rzecząpospolitą Francuską. ( *z teyże.* )

*Z Wiednia 4. Aprila.*

W tych dniach trafił się smutny przypadek pewny Zyd niedaleko Hauptwacku w Kamienicy na trzecim piętrze mieszkający, bawił się w otwartym oknie z maleńkim Synkiem, i miał nieszczęście patrzyć jak dziecię na doł spadło: ale szczęśliwym zdarzeniem przechodzący Tragarz natychmiast złapawszy bez żadnego prawie szwanku, zdrowe odniosł na górę Oycu we łzach tonącemu. Za co wdzięczny Oyciec zbawcy dziecięcia swojego udarował go 2,000. Złł: przyrzekłszy mu dozgonnie wszelką pomoc, którey by potrzebował. ( *Z Gazety Królewieckiey* )

## DONIESIENIE

***Gazeta w Wilnie wychodzi w Niedzielę o godzinie 8 raney, we Srzodę o godzinie 4. wieczorney.***